

L' ESPERANTO

Monata bulteno de la Genta Esperanto-Grupo
Bulletin mensuel du Groupe Espérantiste Gantois
Maandelijksch tijdschrift van den Gentschen Esperantisten Groep.

REDAKCIO :

RÉDACTION :

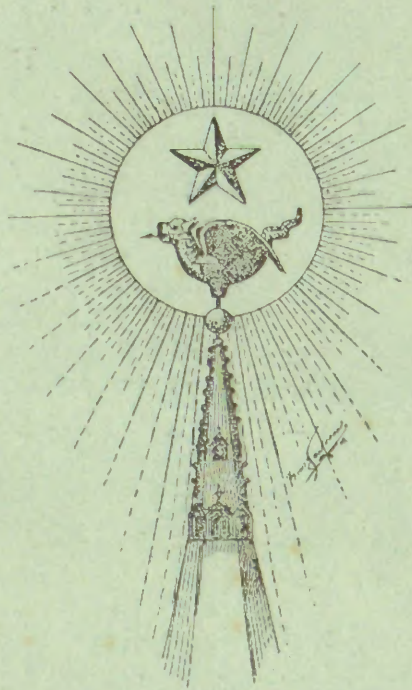
REDACTIE :

Michel Sebruyns

34, Rue de Gand,

MONT-ST-AMAND

LEZ GAND.

ADMINISTRACIO :
kaj ANONCOJ :

ADMINISTRATION
et ANNONCES :

ADMINISTRATIE en
AANKONDIGINGEN :

Henri Petiau
60, Boul^d St. Liévin
GAND.

Enhavo : Honesteco inter Esperantistoj. - Kiu kantas sian malbonon, ensorĉas. - Naŭa universala Kongreso de Esperanto. Bibliografio - Letero.

Sommaire : Nécessité d'une langue Universelle. - Congrès International d'Espéranto à l'Exposition de Gand. - Cours d'Espéranto.

Inhoud : Noodzakelijkheid eener Wereldtaal. - Internationaal Esperanto-Kongres in de Tentoonstelling van Gent. - Leergang van Esperanto.

Unu numero 0.10 fr. Le numéro 0.10 fr. Het nummer 0.10 fr.
Abonprezo : 1 fr. po jaro (Belgujo) 2 fr. po jaro (eksterlando)

GENTO 1913.

L' ESPERANTO

Monata bulteno de la Genta Esperanto-Grupo.

Redakcio :

MICHEL SEBRUYNS

RUE DE GAND 34, M^S AMAND (Gand.)

Administracio kaj Anoncoj :

HENRI PETIAU

60, BOULEVARD ST. LIÉVIN, GAND.

Ne presitajn manuskriptojn oni ne resendas. La redakcio konservas por si la rajton korekti laŭbezone la manuskriptojn.

Por ĉio, kio koncernas la redakcion, sin turni **eksklusive** al la ĉefredaktoro S^{ro} M. SEBRUYNS, 34, Rue de Gand, Mont St. Amand, (Gand.)

Nécessité d'une langue Universelle

L'Espéranto, instrument
de Civilisation, de Commerce
et de Paix.

L'Espéranto est un merveilleux instrument de rapprochement entre les divers peuples.

En effet, avant de se faire un ami d'un inconnu, il faut commencer par causer avec lui, et savoir, ainsi, « *ce qu'il a dans le ventre!* »...; cette règle, vraie pour les individus, l'est bien d'avantage pour les peuples...

Trop fréquemment, nous montrons peu de sympathie pour tel ou tel peuple, parce que nous ne le connaissons pas... Mais, si, parlant sa langue, nous allons un beau jour le surprendre chez lui, nous sommes souvent étonnés des grandes qualités que nous lui découvrons, des hommes fort intéressants qui sont son honneur et sa gloire.

Noodzakelijkheid eener Wereldtaal

Esperanto,
werktuig van Beschaving, van
Handel & Vrede.

Esperanto is een wonderlijk werktuig van toenadering tusschen de verschillende volkeren.

Inderdaad, vooraleer men van eenen onbekende eenen vriend maakt, moet men vooraf met hem kunnen spreken en zóó weten wat hij in het schild voert. Deze regel, zoo waar voor bijzonderen, is nog meer waar voor de volkeren... Al te dikwijls toonen wij te weinig sympathie voor dit of geen volk, omdat wij het niet kennen... Maar indien wij, zijne taal sprekende, het zekeren dag te zijnent gaan vinden, zijn wij vaak verwonderd over de goede hoedanigheden, die wij bij hen ontmoeten, over de belangwekkende personen, die zijne eer en zijne roem uitmaken.

Het volksspreekwoord « Overal vindt men brave lieden » is vol

Le dicton populaire : « *Il y a de bonnes gens dans tous les pays de la terre* » est plein de bon sens : toutes les races humaines ont leur génie particulier, et par conséquent, une interpénétration réciproque et profonde ne pouva que profiter grandement à tous !

De plus, la diffusion de l'Espéranto amènera fatalement, petit à petit, les industriels des diverses nations à étendre formidablement le cercle de leurs opérations, et à traiter des affaires avec des pays qui leur étaient jusqu'alors fermés, faute de moyens pratiques de se comprendre ; ce qui constituera, entre paranthèses, pour tous, une source de prospérité inouïe.

¶ Il est, alors, de toute évidence, que les intérêts de toutes les nations arriveront à être tellement enchevêtrés les uns dans les autres, que la guerre, entre deux quelconques des grands peuples du monde, serait un désastre pour tous ; désastre tel, qu'il est évident que toutes les forces réunies de tous ces peuples se coaliseraient immédiatement pour empêcher un tel évènement de se produire.

Pour toutes ces raisons, l'Espéranto sera un formidable élément de succès dans la « belle cause de la paix universelle ».

Nous avons dit tout à l'heure que l'Espéranto pourrait rendre des services incalculables au Commerce ; nous aurions pu dire qu'il en rend déjà. De nombreux commerçants, et non des moindres, ont déjà commencé à l'employer pour leurs réclames et leurs catalogues.

waarheid : alle menschenrassen hebben hun eigen genie, en bijgevolg kan eene wederkeerige kennismaking niets dan voordeel voor allen verschaffen.

Ten andere, de verspreiding van Esperanto moet noodzakelijk, stillkens aan, de nijverheden der verschillende volkeren er toe brengen op eene ongemeen groote wijze het gebied hunner handelsverrichtingen uit te breiden, en zaken te doen met landen, die hun tot nu toe gesloten waren, bij gebrek aan praktische middels van onderlinge verstaanbaarheid ; iets wat - tusschen haakjes gezegd - voor allen eene bron van ongemeenen voorspoed zal uitmaken. Het is dan zeer klaarblijkend, dat de belangen aller natiën eindelijk zoo in malkander zullen gestrengeld wezen, dat de oorlog, tusschen twee groote volken der aarde, eene ramp voor allen zou zijn, zulkdanige ramp, dat noodzakelijker wijze al de verbondene machten van al die volken zich zouden aansluiten om zulk eene noodlottige gebeurtenis te beletten.

Om al deze redens zal Esperanto een ontzaglijk bestanddeel wezen voor de heilige zaak der wereldvrede.

Wij hebben daareven gezegd dat Esperanto onberekenbare diensten zou kunnen bewijzen aan den Handel ; wij zouden mogen zeggen hebben, dat het er reeds bewezen heeft. Talrijke handelaars, en niet de kleinsten, bedienen zich reeds van Esperanto voor hunne handelsreklame en hunne catalogussen.

De groote engelse firma « *Stephens Inks* » heeft, de gansche wereld

La grande firme anglaise des « *Stephens Inks* » a lancé dans le monde entier des réclames en Esperanto pour sa marque. La maison française de photographie bien connue, Gaumont & Cie, a édité, en Espéranto, un luxueux catalogue de ses appareils et de ses produits, de même que la non moins célèbre maison allemande de photographie Hüttig.

De nombreuses sociétés allemandes de machines à écrire ont également usé de la publicité par l'Espéranto, et les machines Idéal, Oliver et Mignon, ont édité, en Esperanto, de superbes catalogues.

En Allemagne, toujours, les maisons de santé elles-mêmes, y sont venues ; et, notamment, la célèbre maison Bilze, près de Dresde, a édité un superbe livre-réclame, pour expliquer au monde entier les beautés de son établissement et les avantages de son traitement.

Une très grosse société de métallurgie anglaise la « *Consett Iron Company* » a également édité un catalogue espérantiste des plus remarquables ; etc., etc.

D'après l'empressement avec lequel les commerçants utilisent, déjà aujourd'hui, l'Espéranto, on peut supposer la formidable utilité qu'il aura au jour prochain, où il aura définitivement conquis le monde.

Il s'est d'ailleurs constitué, il y a environ quatre ans, une puissante association dont le but est de mettre en œuvre l'Espéranto et de lui faire produire, dès à présent, une partie des résultats merveilleux qu'on est

door, reclamen in Esperanto gezonden. De welgekende fransche fotografiefirma Gaumont & Cie heeft in Esperanto een prachtige catalogus uitgegeven, met zijne toestellen en voortbrengselen, zoo ook het niet minder gunstig gekend huis « *Hüttig* » uit Duitschland.

Verscheidene duitse maatschappijen van schrijfmachiënen hebben insgelijks van Esperanto gebruik gemaakt voor hunne publiciteit : de merken : Idéal, Oliver, Mignon gaven, in Esperanto, prachtig geïllustreerde catalogussen uit.

In Duitschland ook kwamen de gezondheidsinstellingen zelfs er toe ; onder andere, het beroemd huis Bilze, bij Dresden, zond een heerlijk reclameboek de wereld in, om aan gansch de wereld de schoonheden van zijn etablissement en de voordeelen van zijn genezingsstelsel te doen kennen.

De groote maatschappij van engelsche ijzerbewerking : « *Consett Iron Company* » heeft insgelijks eene belangrijke catalogus in Esperanto uitgegeven, enz., enz. Te rekenen naar de gretigheid, waarmede de handelaars van Esperanto gebruik maken reeds nu, kan men zich inbeelden welk groot nut de wereldtaal in de toekomst zal hebben, wanneer zij gansch de wereld door zal gezegevierd hebben.

Over omtrent 4 jaar kwam er eene machtige vereeniging tot stand, wier doel het is Esperanto in praktijk te stellen en het reeds op onze dagen een deel der wonderlijke uitslagen te doen bekomen, die men er met recht mag van verwachten, wanneer zijne

en droit d'en attendre lorsque sa diffusion à travers le monde sera parachevée. Nous voulons parler de l'« *Universala Esperanto-Asocio* », (par abréviation U. E. A.) dont le siège social est à Genève et qui compte déjà actuellement plus de 9.000 membres répartis sur toute la surface de la terre. 900 délégués environ représentent l'association dans les deux hémisphères et leur nombre s'accroît de jour en jour.

Ces délégués s'adjoignent des agents, qui, sous le nom de consuls, s'occupent plus spécialement des différents services organisés par l'U. E. A. : tourisme, commerce et industrie, échange entre pays des jeunes gens qui veulent se perfectionner dans les langues étrangères, renseignements concernant les écoles et Universités etc., etc. Outre les services précieux d'information que ces différents agents peuvent rendre aux membres étrangers à l'association, ils se chargent de publier en Espéranto les plans-guides des localités importantes, les guides universitaires, etc.

Il y a là, comme on le voit, une organisation des plus intéressantes et qui met les bienfaits de l'Espéranto à la portée de tous. Personne ne peut plus dire : « Je ne trouverais pas à l'utiliser », puisqu'il existe des intermédiaires nombreux dont la liste est fournie par l'Annuaire que l'associé reçoit périodiquement. Ils sont là pour nouer les relations en attendant l'heure où l'Espéranto sera tellement répandu que plus personne ne l'ignorera.

verspreiding door gansch de wereld een voltrokken feit zal wezen. Wij willen spreken van de : *Universala Esperanto-Asocio* (bij verkorting U. E. A.) wier maatschappelijke zetel te Genève, in Zwitserland, gevestigd is en die nu reeds meer dan 9000 leden telt, verdeeld in al de landen der 5 werelddeelen. Negenhonderd afgevaardigden vertegenwoordigen de vereeniging in de twee halfronden en hun getal groeit van dag tot dag aan.

Die afgevaardigden doen zich bijstaan door agenten, die, onder den naam van consuls, zich voornamelijk bezig houden met de verschillende diensten ingericht door U. E. A. : toerism, handel en nijverheid, briefwisseling tusschen jongelingen die zich in vreemde talen willen volmaken, inlichtingen betreffende scholen en Universiteiten, enz., enz. Buiten die kostelijke diensten van inlichting die deze agenten kunnen bewijzen, zelfs aan lieden vreemd aan de vereeniging, belasten zij zich in Esperanto plans en gidsen uit te geven over de belangrijke plaatsen, de universiteiten, enz.

Het is, zooals men ziet, eene allernuttigste inrichting die de weldaden van Esperanto in eenieders bereik stelt. Niemand zegge dus nog : « ik kan Esperanto niet gebruiken » aangezien er talrijke tusschenpersonen bestaan, waarvan de vereeniging de lijst afkondigt en die ieder aangeslotene periodisch ontvangt. Zij zijn daar om de betrekkingen aan te knopen en wachten het uur af, waarop Esperanto zoodanig zal verspreid wezen, dat niemand meer zal aange troffen worden die het niet kent.

Congrès International d'Espéranto à l'Exposition de Gand.

La Semaine Espérantiste, qui aura lieu à l'Exposition de Gand, du 14 au 20 août prochain, s'annonce comme devant obtenir un grand succès.

Après avoir été officiellement reconnue par le Gouvernement et acceptée on ne peut plus favorablement par le Comité organisateur de l'Exposition, l'annonce de cette manifestation mondiale a été accueillie dans le monde Esperantiste avec le plus grand enthousiasme. Aussi, bien que trois mois nous séparent encore de la date du Congrès, plusieurs centaines d'Espérantistes, belges et étrangers, ont déjà envoyé leur adhésion, on peut donc conclure, dès à présent, que le succès est assuré!

Au cours des travaux du congrès, on discutera les meilleurs moyens de propager l'Espéranto et la question de son introduction officielle à l'École y sera spécialement traitée. Tout fait prévoir que ce congrès aura une grande influence sur la marche en avant de l'Espéranto en Belgique.

D'autre part, des grandes fêtes seront organisées en l'honneur des congressistes. Plusieurs représentations théâtrales auront lieu au cours desquelles on interprétera des pièces en Espéranto dont les répétitions ont déjà commencé. En outre, il est question d'un grand bal en costume national, qui, comme dans tous les congrès Espérantistes sera des plus intéressants.

Internationaal Esperanto - Congres in de Tentoonstelling van Gent.

De Esperantisten-Week, die zal plaats hebben in de Tentoonstelling, van 14 tot 20 Augustus, belooft eenen ongemeenen bijval te genieten.

Na officieel door de Regeering erkend en allergeunstigst door het inrichtingskomiteit te zijn aanvaard, is de aankondiging van deze wereldmanifestatie met de grootste geestdrift door de Esperantisten begroet geweest. Ook hebben reeds verscheidene honderden zoo Belgische als vreemde Esperantisten hunne bijtreding gezonden, hoewel nog drij maanden ons van dit Kongres scheiden; daaruit mag men dus van heden af besluiten, dat de bijval verzekerd is.

Binst dit Kongres, zal men bespreken, welke de beste middelen zijn tot verspreiding van Esperanto en de kwestie zijner officiële invoering in de School zal er bijzonderlijk behandeld worden. Alles doet voorzien dat dit Kongres een allergrootsten invloed zal uitoefenen op den vooruitgang van Esperanto in België.

Van den anderen kant zullen luisterlijke feesten ingericht worden ter eere der Kongressisten. Verscheidene schouwburgvoorstellingen zullen plaats hebben, waar men, o. a., stukken in Esperanto zal opvoeren; de repetitiën zijn reeds aan den gang. Daarenboven is er spraak een bal in nationaal kostum in te richten; iets wat in al de Esperantisten-Kongressen uiterst eigenaardig en aantrekkelijk is.

Dans un but de propagande, et afin de permettre aux personnes qui s'intéressent à l'Espéranto, de constater par elles-mêmes avec quelle facilité on le parle quelque soit le pays auquel on appartient, le congrès est accessible à tous. La carte de congressiste n'est que de Fr. 2.50, donnant droit à l'entrée gratuite à l'Exposition pendant toute la durée du congrès; à prendre part aux travaux de ce dernier et à assister gratuitement à toutes les fêtes ainsi qu'au bal.

En vue de la grande affluence dans notre ville, d'Espérantistes étrangers, un comité de logement s'est constitué au sein du Comité organisateur du congrès.

Un pressant appel est fait aux hoteliers et aux particuliers qui auraient des chambres libres au moment de la Semaine Espérantiste, c. à. d. du 14 au 20 août prochain, de bien vouloir en aviser au plus tôt la Directrice du Comité de Logement: Mlle R. Schepens, 14, Rue Charles-Louis Dierickx à Gand, en lui faisant connaître le nombre de lits disponibles ainsi que les prix.

Pour ce qui concerne les adhésions, on est prié de s'adresser au trésorier adjoint, Mr Jules Barbe, 125, Rue de l'Eglise à Gendbrugge; et pour tous renseignements concernant le congrès, au secrétaire général: Henri Petiau, 60, Boulevard St-Liévin à Gand.

Het Kongres is toegankelijk voor iedereen, dit met het doel Esperanto te verspreiden en de oningewijden, die er belang in stellen, te laten bestatigen met welk gemak de wereldtaal gesproken en verstaan wordt, door onverschillig welke nationaliteit. De kongreskaart kost slechts 2.50 fr. en geeft recht op kosteloze toegang in de Tentoonstelling binst gansch den duur van het Kongres, de werkingen van hetzelfde te volgen en kosteloos de feesten en het bal bij te wonen.

Om het logeeren der vreemdelingen, die gedurende de Esperantistenweek in onze stad zullen toestroommen, te vergemakkelijken, is er in het inrichtend Komitee eene afdeling gesticht, die zich uitsluitend daarmee zal bezig houden.

Wij doen een dringenden oproep tot de hotelhouders en bijzonderen, die beschikbare kamers hebben gedurende de Esperantisten-Week (van den 14 tot den 20 Augustus) opdat zij zoo spoedig mogelijk de Bestuurster van het Logement-Komitee verwittigen, Mejuffer R. Schepens, Karel-Lodewijk Dierickxstraat, 14, te Gent, en haar 't getal beschikbare bedden en de prijzen derzelven opgeven.

Toetredingen te zenden aan den toegevoegden Schatbewaarder, M. J. Barbe, 125, Kerkstraat, Gendbrugge.

Voor verdere inlichtingen betrekkelijk 't Kongres, zich wenden tot den Algemeenen Schrijver, M. Hendrik Petiau, 60 Sint-Lievenslaan, te Gent.

Cours d'Espéranto Leergang van Esperanto

Corrigé de la Traduction de la 5e Leçon.

Verbetering der Oefening op de 5e Les.

1. Il est dangereux, de sauter d'ici dans le jardin. 2. Allons là-bas, une vente y a lieu. 3. Aujourd'hui et hier il a fait froid. 4. Venez avec moi dans l'hôtel du Gouvernement, le bourgmestre de Bruxelles fait un discours. 5. Un bal (une danse) a lieu dans une salle de danse. 6. Ne courez pas à la rue, où l'armée tiraille. 7. Que regardez-vous si attentivement? 8. Qui vient hors de la maison avec ce beau rosier? 9. Les réservoirs sont pleins d'eau. 10. Je ne voyagerais que jusqu'en Allemagne, si vous n'accompagnez pas. 11. Mettez le porte-plume sur la table. 12. La salière, le porte-alumettes, le cendrier et la poivrière, tout tomba à terre. 13. La clef se trouve dans le trou de la serrure. 14. Iriez-vous à Bruxelles sans votre épouse?

6e LEÇON

Les Nombres.

Pour former tous les nombres il suffit de connaître les 13 racines suivantes:

Unu (1); du (2); tri (3); kvar (4); kvin (5); ses (6); sep (7); ok (8); naŭ (9); dek (10); cent (100); mil (1000); miliono (1.000.000)

Les dizaines se forment par la multiplication de dix par 1, 2, 3, 4, etc.; même règle pour les centaines et les milliers.

Ex.-Voorb. — Dudek (20); naŭdek (90); kvincent (500); ducent-kvardek (240); okmil (8000).

1. Het is gevaarlijk, van hier in den hof te springen. 2. Gaan wij daarheen, eene verkooping heeft er plaats. 3. Vandaag en gisteren is het koud geweest. 4. Kom (t) met mij naar 't Gouvernement, de burgemeester van Brussel doet er eene redevoering. 5. Een bal (danspartij) geschiedt in eene danszaal. 6. Loop (t) niet in de straat, waar het leger schiet. 7. Wat beziet gij zoo aandachtig? 8. Wie komt uit het huis met dien schoonen rozelaar? 9. De vergaarbakken zijn vol water. 10. Ik zou slechts tot in Duitschland reizen, indien gij mij niet vergezeldet. 11. Leg den pennestok op tafel. 12. Het zoutvat, de stekjespot, het asschebakje en het pepervat, alles viel op den grond. 13. De sleutel zit in het sleutelgat. 14. Zoudt gij naar Brussel gaan zonder uwe echtgenoot?

6e LES

De Getallen.

Om al de getallen te vormen is het genoegzaam de volgende 13 grondwoorden te kennen:

De tientallen worden gevormd door de vermenigvuldiging van tien door 1, 2, 3, 4, enz.; zelfde regel voor de hondertallen en de duizendtallen.

Pour former les nombres composés de dizaines et unités, on juxtapose les éléments, qui les composent, en commençant par les plus grandes unités.

Ex.-Voorb. — Dekunu (11); deknau (19); dudeksep (27); kvardektri (43); centdu (102); cent-naŭdek-naŭ (199); sesmil okdekdu (6082).

Remarque : On peut séparer par des tirets les nombres trop longs.

Ex.-Voorb. — Kvarcent-dudekmil-naŭcent-kvindekunu (420.951); centdudekmilionoj-sesdekmil-naŭdekkvar (120.060.094).

Les noms des nombres donnent lieu à la formation de substantifs, adjectifs, etc.

Ex.-Voorb. — Dekduo (une douzaine-eene dozijn); trie (troisièmement-ten derde); mi donas mian kvindekan frankon (je donne mon 50e franc-ik geef mijnén 50^m frank).

Les Multiples.

En ajoutant « OBL » au radical des nombres on obtient des multiples.

Ex.-Voorb. — La trioblo (le triple-het drijevoud); La nombro centobla de kvin estas kvincent (le nombre centuple de 5 est 500-het honderdvoudig getal van 5 is 500); Li pagos min kvaroble (il me payera quadruplement-hij zal mij vierdobbel betalen).

Les Fractions.

En ajoutant « ON » au radical des nombres on obtient des nombres fractionnaires.

Ex.-Voorb. — La kvarono (le 1/4-het 1/4); Sep naŭnoj (7/9); La dekona litro (le 1/10 de litre-het 1/10 van den liter); Li pagis min nur duone (il ne m'a payé qu'à moitié-hij heeft mij slechts ten halven betaald).

Les Collectifs.

En ajoutant « OP » au radical des nombres on forme des collectifs.

Om getallen te vormen, samengesteld uit tientallen en eenheden, zet men de elementen, waaruit zij samengesteld zijn, nevens elkander, te beginnen met de grootste eenheden.

Bemerking : Te lange getallen mogen door streepjes gesplitst worden.

De getallen geven aanleiding tot het vormen van naamwoorden, hoedanigheidswaarden, enz.

De Veelvouden.

Men bekomt veelvoudens met « OBL » bij den stam der getallen te voegen.

De Breuken.

Met « ON » bij den stam der getallen te voegen bekomt men breukgetallen.

De Verzamelwoorden.

Men vormt verzamelwoorden met OP bij den stam der getallen te doen.

Ex.-Voorb. — Sesdekope ili kantis (ils chantèrent à 60-zij zongen met 60); La kvaropa atako (l'attaque à quatre-de aanval met vier).

Suffixe « Eg » & « Et »

« EG » sert d'augmentatif au plus haut degré et sert à former de nouveaux mots.

Achterevoegsels « Eg » & « Et »

« EG » dient om ten hoogsten grade te vergrooten en dient om nieuwe woorden te vormen.

Ex.-Voorb. — Pluvo (plui-regen); pluvego (averse-stortvlaag); Malbela (laid-leelijk); malbelega (hideux-afzichtelijk); Krii (crier-roepen); kriegi (hurler-huilen of tieren); Peti (prier-bidden); petegi (supplier-smeeken).

« ET » sert de diminutif, formant de nouveaux mots.

« ET » dient als verkleinwoord en vormt nieuwe woorden.

Ex.-Voorb. — Arbo (arbre-boom); arbeto (arbuste-struik); Pluvi (pleuvoir-regenen); pluveti (pluie menue-stofregenen); Ridi (rire-lachen); rideti (sourire-glimlachen); Varma (chaud-warm); varmeta (tiède-lauw).

Vocabulaire.

Woordenlijst.

Kulpo (faute-fout); Sulko (sillon-voor); Rivero (rivière-rivier); Turo (tour-toren); Karto (carte-kaart); Pako (paquet-pak); Kuglo (balle pour tirer-kogel); Koleri (être en colère-kwaad zijn); Tuŝi (toucher-aanraken); Ĉesi (cesser-ophouden); Mendi (commander des marchandises-bestellen); Sana (sain-gezond); Pala (pâle-bleek); Fine (finalement-eindelijk); Ĉiam (toujours-altijd); Ankorau (encore-nog); Tra (à travers-dwars door); Post (après-achter of na); Iom (un peu-een weinig); Franko (franc-frank); Frukto (fruit-fruit of vrucht); Horo (heure-uur); Minuto (minute-minuut); Statuo (statue-standbeeld); Arto (art-kunst); Lukso (luxue-luister); Objekto (objet ou chose-thing of voorwerp); Rano (grenouille-kikvorsch); Serpento (serpent-slang); Valori (valoir-weerd zijn); Elspezi (dépenser - uitgeven of verteren); Cetera (autre ou restant-ander of overschietend); Kelkaj (quelques-eenige); Eĉ (même-adv.-zelfs); Inter (entre ou parmi-tusschen of onder); Tute ne (pas du tout-in 't geheel niet).

Traduction.

Vertaling.

1. La malfeliĉego okazis en la jaro mil-okcent-dudeksep. 2. Miaj sep gefratoj estas ĉiuj iom malsanetaĵ. 3. Mi petegas vin, ne mallaŭdigu miajn bonegajn gepatrojn. 4. La pluvego ĉesas, nun pluvetas nur. 5. La imperiestrino mortis en la jaro mil-okcentsep. 6. La akvo estas malvarma, poste ĝi estas varmeta, iom varma, varma, tre varma kaj fine varmega. 7. Kiel palega vi estas! 8. Kuglego kaj dektri kugloj falis en la preĝejon. 9. Ŝi rekompensas vin

triole. 10. Kvin personoj ricevas ducentokdek frankojn; la unua la kvin dekduonojn, la dua tri dekseonojn, la tria unu seponon, la kvara du naŭonojn, la kvina la ceteron. 11. Johano havas dekok frankojn, sed Mihaelo havas la trioblon. 12. Venu dekope en la ĝardenon.

Honesteco inter Esperantistoj.

(Dediĉita al la ĝeamikoj korespondantoj kaj interŝanĝantoj.)

La idealo de ĉiu vera Esperantisto estas la perfekta frateco inter ĉiuj homoj, kiaj ajn ili estu. Esperantisto renkontante kie ajn, en kia ajn cirkonstanco, samideanon de kia ajn rango, de kia ajn kondiĉo, el kiu ajn nacieco, devus povi esti certa renkonti plene fidindan, honestan, se ne sindoneaman amikon. Malfeliĉe, tio ne estas ĉiam tiel, kaj pli ol unu friponulo, eĉ trompoŝtelisto profitas nian lingvon kaj movadon, sin ŝovas en niajn rangojn por pli facile praktikadi sian « metion ».

Eble iuj el niaj samcelanoj surprizekkrios kaj eĉ estos skandalizataj legante tiun-ĉi pretendadon. Nu, mi volas tuj citi pruvojn de tio, kion mi pretendas.

Multaj el niaj belgaj amikoj plej konataj, ricevis antaŭ kelkaj semajnoj viziton de « Esperantisto- komencanto », kiu pretendis esti nevo de germana bonekonata esperanta eldonisto; lia lerte kunmetita historio estis tia: li vojaĝadis kun sia frato, kiun li « perdis » en holanda stacidomo, kaj kiu havis sur si la komunan monujon; ĉar nia vojaĝanto ne scias kie estis lia frato kaj sekve ne scias kien telegrafi por peti pri mono, li estis en tute senespera situacio. Niaj konfidemaj amikoj ne hezitis fari servon al samideano kaj tuj senpripense oferis pruntedoni la necesan sumon al la « malfeliĉulo » por daŭrigi, almenaŭ ĝis lia restadejo la tiel bedaŭrinde interrompitan vojaĝon. Nu, neniu el la pruntedonintoj ĝis nun aŭdis ion pri la... friponulo kaj lia mono. Jen unu fakto.

Mi min okupas multe pri interŝanĝado kaj korespondado kun samideanoj. De la tempo, kiam mi fariĝis esperantisto, mi nur korespondas kaj interŝanĝas kun esperantistoj, anoncantaj en esperantaj ĵurnaloj aŭ revuoj. Mi povas certigi, ke pli ol unu fojon, mi estis trompata. Se oni sendas ekzemple ilustritan poŝtkarton al in, kiu esprimas en ĵurnalo la deziron korespondadi tiamaniere, ŝajnas al mi, ke estas lia devo almenaŭ unu fojon respondi sammaniere; tio ne ĉiam okazas.

Kolektanto de poŝtmarkoj ofertas interŝanĝi pm. el sia lando por pm. el la mia; la honesteco ordonas al li, laŭ mi, fari la interŝanĝadon. Nu, kelkfoje okazas, ke la senditaĵo ne plaĉas al li, kaj li resendas ĝin. Tio ne estas laŭdinda! La servemo kaj lojaleco postulas, ke li sendu almenaŭ ion, kiu eblas kompensi la sendinton por la sendkostoj kaj precipe pro la bona volo kaj konfidemo, kiun li elmontris sendante, la unua, al nekonatulo.

Alifoje - kaj tio-ĉi estas ege mallaŭdinda kaj malhonesto - la anoncanto tute silentas kaj tenas la senditaĵon!

Ĉu estas do mirinde, ke multe el la esperantistoj ne plu konfidas la anoncojn pri interŝanĝado de la ĵurnaloj? Plie, tio malhelpas kaj malutilas la propagadon de nia ideo. Efektive, oni emas ĉiam konkludi el kelkaj malbonaj esceptoj al regulo, kaj pli ol unu fojon mi aŭdis jenan rezonadon: « Esperantisto ne estas pli fidinda ol alia persono! ».

Oni objektos: « Sed ekzistas « nigraj listoj! » (t. e.; nomaroj de la personoj, kiuj ne respondas al sia korespondantaro). Nu konigu la nomojn de la malhonestuloj! ». Mi respondas, ke tiuj nigraj listoj estas senefikaj kaj neutilaj. Jes: la trompemuloj agas jenamaniere. Ili abonas interŝanĝadon ĵurnalon ekzemple po 4-5 frankoj. Ili enpresigas tre allogan anonceteton, ekzemple: « Mi sendos 100 malsimilajn maloftajn pm. al tiu, kiu sendos al mi 100 el sia lando ». La sendaĵoj amasiĝas, precipe se la anoncanto loĝadas en malproksima lando. Li sendas nenion respondon. La ĵurnalo fine ricevas protestojn de la malkontentaj sendintoj kaj « avertas » la silentanton. La « averto » enhavas nenion hontigan aŭ malhumiligan, ĉar la averto ofte estas persono, kiu pro manko da tempo, malsano, troa laboro aŭ aliaĵo ne jam povis respondi. Intertempe la korespondantoj per ilustrita poŝtkarto skribas al sia « amiko » por rememorigi lin pri la senditaĵo; tiamaniere li havigas al si kolektadon da il. pk.: dua profito!

Kelkfoje post la averto la trompinto silentas kaj rekomencas sian uzadon en alia ĵurnalo. Sed ofte, por naski konfidemon, en la sekvanta numero de la ĵurnalo, li senkulpiĝas, dirante ke li ĝis nun estis malhelpata sed plej baldaŭ kiel eble klopodos por kontentigi la senpacienulojn, eĉ promesante ravi ilin. Tio efikas. Pliaj sendaĵoj alvenas kaj eble ankaŭ kelkaj il. pk. por peti senkulpigon. Sed neniu vidas ion; dua averto aperas kaj fine: la nigra listo.

Tiu nigra listo lasas tute indiferenta la senkonscienculon, kies celo estas atingita kaj ĝis posedanton de 1^a bela kolektaĵo da pm. 2^a multaj il. pk. 3^a jarkolekto de ĵurnalo; ĉio po 4-5 frankoj.

* * *

Sed mi « metis la fingron sur la vundon », decas ke mi serĉu ankaŭ la kuracilon. Mi tuj konfesu ke estas malfacile trovebla la resanigilo por tiu malsano, tamen jen tio, kion mi konsilas.

Al la direktoroj de ĵurnaloj mi diras: antaŭ ol enpresigi anoncojn rilatajn interŝanĝadon, postulu ke la anoncanto iel donu garantion pri sia honesteco, ekzemple: ke li aldonu ateston de iu konata esperantisto, aŭ konsulo, aŭ delegito de U. E. A. aŭ prezidanto de sia grupo, k. t. p. (1). Malnova interŝanĝistos pova doni nomaron dekorespondantoj kun kiuj li interŝanĝas regule kaj kiuj eventuale atestos, ke li akurate plenumas siajn promesojn.

Al la konfidemaj kaj nesuspektemaj korespondantoj mi diras neniam kaj nenion sendu, antaŭ ol esti ricevintaj ian priiron pri la honesteco de nove elektota korespondanto; publikigu kaj diskonigu tuj per ĉiuj peroj la trompojn de senskrupululoj.

M. S.

(1) La Genta Grupo garantias ke ĉiuj anoncantoj en ĝia « Bulteno » lojale kaj tuj respondos siajn gekorespondantojn.

Kiu kantas sian malbonon, ensorcas,

laŭ franca proverbo :

« Qui chante son mal, enchante ».

La najtingalo estas enfermita en kaĝo. Nek plu grandajn spacojn, nek plu densajn ombrojn, nek plu bonodorantajn arbaretojn : ĉiu el ĝiaj movoj ekfrapas ĉe la baretoj de ĝia malliberejo. Ĝi estas malgaja, la bedaŭro devoras ĝin... Kaj tamen ĝi kantas : Ĉu ĝi kantas por siaj mastroj, por tiuj kiuj al ĝi alportas la ĉiutagan nutraĵon, kaj kiuj opinias esti tre malavaraĵ tial ke ili ŝparas, al la senkulpa kaptito, la penon serĉi ĝin ?

Tute ne : estas por si mem ke ĝi kantas, la birda malliberulo. Tiam kiam, al la eĥoj de la fumvaporplena strato, ĝi rekantas la himnon per kiu iam la verdiĝantaj arkaĵoj de la arbaro estis plenigataj, ĝi forgesas sian kaĝon kaj siajn malfeliĉetojn. Ĝi revidas la rozon kiun rave aŭskultas sin, ĝi revidas la brilantan ĉielon de la somernoktoj, la grandegajn herbkampojn lumigitajn per la lunlumo, kaj ŝajnas al ĝi, kiel antaŭe, ke ĉiuj bruoj de la naturo silentas, por ke ĝia voĉo sola vibrus en la silento. Ĝia kanto redonas al ĝi ĉion kion ŝi perdis : ĝi estas feliĉa, ĝi estas libera ! Kiu kantas sian malbonon, ensorcas.

L'artisto, la poeto, trapasis la mondon, sed iliaj verkoj postvivis ilin, kaj longtempe post ilia morto la homoj tralegas iliajn versojn, rigardadas la tolon aŭ la marmoron vivigitajn per iliaj manoj, aŭskultas iliajn kantojn kun religia respekto. Kaj kiam oni admiris la verkon, oni parolas pri la homo.

Kiu li estis ? Kiel vivadis li ? Ĉu li ricevis la aplaŭdojn de la popolamaso dum sia vivo ? Ĉu la riĉeco kaj la ploro rekompensis iliajn penadojn ? Kelkafoje ; jes, kelkafoje la potenculoj de tiu-ĉi mondo, tro ofte grandaj homoj de hazardo, kliniĝis antaŭ la grandaj homoj de la penso, kaj pagis la genion per oro ; sed pli ofte la malriĉeco, la suferado, la malamo de la jaluzuloj, ĉiuspekaj malhelpaĵoj, estis la sorto de l'artistoj. Malfeliĉaj grandaj homoj !

Sed ne, ne plendu ilin : la genio estas al si mem propra Konsolanto. En la mansardo, kie ili laboradis, ne sciante ĉu tiu laboro havigus al ili la

ĉiutagan panon, tiam kiam ili plenumis, sub la diktaĵo de l'inspiro, la verkojn kiuj defendas ilian memoron kontraŭ la forgesemo, ĉu vi opinias ke ili estis malfeliĉaj ?

Ne, tute ne ! ili ŝvebis super la regionoj homaj ; ili ne sentis plu la malŝatojn, la insultojn, la mizeron, la doloron. Ili kantis por si mem, kaj ili estis konsolataj : kiu kantas sian malbonon, ensorcas !

Kaj vi, malfeliĉa animo ekzilita, kiu senĉese ekfrapas viajn flugilojn ĉe la murojn de via surtera malliberejo, vidu super vi ! Kiel la birdo, kiel l'artisto, deturnu vian penson de la mizeroj de via vivo. Meditu la eternajn veraĵojn kaj subtenu vin por Espero. Kantu jam tie-ĉi la kantikon de la liberigo ; viaj suferoj daŭros nur unu tagon, kaj tiu tago baldaŭ finiĝos ; endormigu viajn dolorojn per la rigardo de la belo kaj de la bono. Kiu kantas sian malbonon, ensorcas !

R. S.

Naŭa Universala Kongreso de Esperanto BERN, 24 — 25 Aŭgusto 1913.

La tempo rapidas ! Nur tri monatojn ankoraŭ kaj nia granda festo komencos. Grava kaj peza estas la laboro de la Organiza Komitato, kaj la kongresanoj plej eble komplikigas tiun laboron prokrastante sian aliĝon ĝis la lasta momento. Ĉiumonate ni sendas oficialajn cirkulerojn al ĉiuj Esperantaj gazetoj, sed ni ne scias, ĉu ili presigas ili aŭ ne, ĉar oni bedaŭrinde ne alsendas la koncernajn numerojn. Ni do insiste petas la administraciojn de ĉiuj gazetoj, ke ili bonvole havigu al la O. K. tiajn atestilojn.

En nia lasta kunsido ni starigis la programon de la kongreso. Laŭ tiu programo la solena malferma kunsido de la Naŭa okazos la 24-an de Aŭgusto (dimanĉo) je la tria posttagmeze ; la solena malferma kunsido de UEA lundon 25-an de Aŭgusto posttagmeze. Ĉiutage, escepte merkrede, okazos la laboraj kunsidoj de la Naŭa kaj de la UEA. La solena ferma kunsido de la Naŭa okazos sabaton posttagmeze. Ĉiumatene inter la 8-a kaj la 10-a, kaj ĉiuvespere post la 5-a kunvenados la diversaj fakaj societoj. La komitatoj de ĉi tiuj societoj bonvolu senprokraste komuniki al ni kiom da kunsidoj ili deziras, por ke ni povu starigi horaron.

La 24-an de Aŭgusto estos diservoj en protestanta, katolika kaj hebrea preĝejoj. Merkrede estos aranĝata belega tuttaga ekskurso al Berna Alparo. La kongresanoj troviĝos meze de la neĝa montaro kaj ĝuados nekompareblan pejzaĝon. La internacia balo, en mirinde bela salonego de la Nova Kazino okazos jaŭdon vespere. Ne forgesu alporti viajn naciajn kostumojn !

Kiel teatraĵoj oni ludos la originalan svisan dramon " La Patreco „, verkitan de samideanino M. Wolf en Chaux-de-Fonds.

Plej bela festo de la tuta kongreso kunvenigos la Esperantistaron la 31-an de Aŭgusto sur Guiten, monto 860 metrojn alta proksime de Bern,

kun elektra fervojo : Matene prezentado de la Ruĝa Kruco, poste festeno en ombra parko. Posttagmeze granda svipopulara festo kun " jodlada koncerto, luktado, k. t. p.

Ĉiuvespere dum la kongreso semajno estos belaj koncertoj, paroladoj kun lumbildoj, promenadoj ĉirkaŭ la urbo, boatveturoj sur Aare k. t. p.

La Kongresa libro estos tre riĉenhava kaj servos kiel taŭga kaj fidinda gvidlibro. En ĝi oni trovos la liston de ĉiuj kongresanoj, kiuj pagis sian kotizajon antaŭ la fino de junio. Kiu do volas esti en tiu listo ne plu prokrastu la aliĝon. La kongresa karto kostas 6 Spesmilojn (15 frankojn), la help-kongresa karto 3 Sm. La oficialaj poŝtkartoj estas tre volonte aĉetataj (10 centimoj po peco) kaj la unua provizo da sigelmajloj baldaŭ estos elĉerpita (100 pecoj = 0.40 Sm.)

Ni ankaŭ memorigas pri nia lasta ĉirkulero, per kiu ni publikigis la novajn, pli malaltajn prezojn por la loĝado.

Esperantistoj, sendante vian aliĝon, ne forgesu la adresojn de nia Komitato : Mono estu sendata al " Kantonbank en Bern ", kaj ĉia korespondado al la Universala Kongreso de Esperanto en Berno.

La kongreslibro estas nun en presado kaj aperos en la komenco de Julio. Ĝi estas tre interesa pro multaj vere bonaj informoj. Krom la diversaj artikoloj ĝi enhavos la liston de la kongresanoj, kiuj pagis sian kotizajon ĝis la 30-a de Junio. Kiu do deziras esti en tiu listo, sendu sian aliĝon, antaŭ la nomita dato.

Kelkaj Esperantistoj ŝajnas timi, ke la ĉambroj de kvara klaso ne estas bonaj, ĉar la plejmulto mendus nur ĉambrojn de la tri unuaj klasoj. La Organiza Komitato havas la plezuron povi konstati, ke ankaŭ la ĉambroj de la tria kaj kvara klasoj estas tre puraj kaj kontentigaj. Ni vizitis ĉiujn ĉambrojn kaj povas certigi, ke personoj ne tro postulemaj loĝos tre oportune en la ĉambroj de la tria kaj kvara klasoj.

Plie ni atentigas pri la plezuriga fakto, ke la prezoj de la loĝado kaj manĝado estas pli malkaraj ol ni sciigis antaŭe. Sekve de interkonsento kun la fofuantoj ni notas tie ĉi la novajn prezojn :

Prezo por unu ĉambro kun unu lito :

	<i>Kun matermanĝo</i>	<i>Kun tri manĝoj</i>
	Sm.	Sm.
1 ^a klaso maksimume	18	25
2 ^a » »	14	20
3 ^a » »	12	15
4 ^a » »	8.50	11

Oni konstatos, ke ĉambroj kun tri manĝoj estas relative tre malkaraj. Por ĉambroj kun du litoj la prezo estas ordinare la sama ol por du ĉambroj ; kelkaj posedantoj donas en tiu kazo malgrandan rabaton.

La direktanta komitato.

Bibliografio.

La redakcio recenzos pri ĉiu esperanta verko, sendita po du ekzempleroj, al la ĉefredaktoro.

Ni ricevis de « Tacoma Commercial Club and Chamber of Commerce » el Tacoma, Washington, (Usono) « Nova Libreto pri la urbo Tacoma ». Tiu nomo « libreto » tute ne konvenas ; estas ja luksa albumo, kun kolorigitaj vidindaĵoj ĉiuspecaj kaj anglalingvaj klarigoj ; la supreciita grava klubo donis pruvon de sia altŝateco je nia lingvo, enpresiginte en la belegan eldonaĵon tekston esperantan. Jen du eltiraĵoj el la letero, kiu akompanis la libron.

« Ĉar la libreto estas al ni tre multe kosta, mi ne povas ĝin sendi senpage al iu ajn esperantisto, sed al ĉiuj, kiuj pripensas foriron al Usono, kaj precipe al Nordokcidenta Usono, ni plezure sendos ekzempleron tute senpage ».

« Ni volas tie-ĉi diri, ke jam antaŭ kelkaj jaroj, ni komencis uzi esperanton por reklamadaj celoj kaj la rezultato estis tre bona. Per la internacia lingvo ni atingis la tutan mondon ».

* * *

« La Preniito » novelo originale verkita en Esperanto de *Herschel S. Hall* (Cleveland, Ameriko) prezo 5 kop. (Sm. 0.05)

« Tra la loko ensorĉita » novelo originale verkita en Esperanto de *J. Širjaev* (Ivan Malfeliĉulo) 3 kop. (Sm. 0.03)

Jen la titoloj de la du unuaj numeroj de Esperanto Poŝ-Biblioteko. La verketoj, du ĉarmaj originalaĵoj estis presitaj sur malgrandformataj libretoj, facile enpoŝeblaj, kiuj sekve estas facile kunporteblaj en vojaĝo.

* * *

« Ŝlosilo por Rusoj » malgranda gramatiko por Ruslingvanoj, verkita de *A. A. SAĤAROV*. Prezo 5 kop.

M. S.

Havebla ĉe la Redaktejo :

En vente au bureau de la Rédaction :

Te verkrijgen op het bureel van het Tijdschrift :

Spraakleer en Oefeningen der Hulpwereldtaal

ESPERANTO

— door MICHEL SEBRUYNS. —

Prezo : 1 franko, poŝtmandate au kontraŭ poŝtmarkoj.

Prix : 1 franc, contre mandat ou timbres-poste.

Prijs : 1 frank, tegen mandaat of postzegels.

Eldonejo

C. Polak & G. Javorskij

Kievo (Ruslando)

Annenkovskaja str. 28.

Estimata Samideano!

Ni intencas ree eldonadi **Tutmondan Adresaron Esperantistan** kaj senpage dissendadi ĝin al ĉiuj enskribigontoj. Ni enskribos plenan nomon de esperantisto, lian aĝon, profesion kaj adreson. Estas dezirindaj, sed nedevigaj, ankaŭ respondoj je la demandoj: kiam Vi esperantistiĝis kaj ĉu Vi apartenas al la esperantista grupo, societo aŭ klubo. Se iu interŝanĝas ion, notu ĉi-tion. La sciigojn sendu al ni en fermita letero, aldonante la internacian respondkuponon aŭ 10-kopekan rusan poŝtmarkon. Por tiu respondkuponon ni enpresos Vian nomon kaj transsendos al Vi tuj post apero volumeton, enhavantan Vian adreson. Ĉiu volumeto enhavos po 1000 adresoj.

Samideaninoj & Samideanoj! Pripensu la gravecon de la tutmonda enketo kaj tuj sendu al ni la necesajn informojn.

Altestime

C. Polak, delegito de U. E. A.

G. Javorskij, sekretario de Kiev, Esper. Societo

Sendajojn oni adresu al George Javorskij, Annenkovskaja 28, Kiev (Rusl.)

Ĉiuj esperantaj societoj estas petataj konigi ĉi-tiun alvokon al la membraro!